

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A függetlenségi párt és a kiegyezés.

(y.) A koalíciós kormány hatalomra jutása óta nem volt olyan nevezetes tanácskozása az országos függetlenségi pártnak, mint a hétfőn esti.

Ezt a nevezetes politikai dátumot a pártban nagy forrongás előzte meg, amin nem lehet csodálkozni. Jelentősebb elhatározások megfontolást igényelnek s a kiegyezés kérdésében a függetlenségi és 48-as párt egyik napról a másikra jelenlegi helyzetében nem is hozhatott volna határozatot.

A maga igazával, közel négy évtizedes politikai programjával ugyan tisztában volt, valamint azal is, hogy az a kormány, amelynek túlnyomó többsége pártbéli miniszterekből áll, az adott viszonyok közt a kiegyezés ügyében többet nem tehetett, mint amennyit tett s hogy a kiegyezés kérdésével kapcsolatosan a kiegyezés hátrányait megfelelő közjogi vívmányokkal, gazdasági előnyökkel fedezte.

De meg kellett várnia a döntés előtt az ország közvéleményének megnyilvánulását is.

Es e tekintetben elég nehéz helyzete volt ama lelketlen izgatások révén, amelyet a letört, semmivé tett régi rendszer sajtója kifejtett a koalíciós kormány működése ellen s amely izgatásokhoz hozzá járult

a zavarosban halászni óhajtó körök aknamunkája.

Es a nemzet megnyilatkozott. A vidéki függetlenségi pártok egymásután hoztak határozatokat. — Es ezek túlnyomó többségéből az világolt ki, hogy a mételyes sajtónak nem volt inffiáló hatása a józanul gondolkodó magyar nép lelkére, hogy a kormány iránt bizalommal viseltetik az a választó közönség, amelynek egyedül van sulya a magyar politikai viszonyok mérlegelésében, irányításában.

Ezen párthatározatok után döntött a fővárosi függetlenségi párt a kiegyezésre vonatkozólag, — teljes mértékben szolidaritást vállalva a kormány javaslataival.

Gróf Apponyi Albert, ez a politikai zseni interpretálta az ő nagy tudásával, európai híri szónoki erejével a beteg Kossuth Ferenc helyett a magyar nép felfogását, meggyőző erővel cáfolva meg az áskálódó sajtóban elhangzott ellenérveket, melyeknek, — mint ezt előre gondolhattuk — a magyar nép lelkületére nézve mételyező hatása nem volt.

Es a függetlenségi párt — mint a történelmi jelentőségű jelentős időkben mindenkoron egybe forrott, hogy a maga teljes erejével vegye tel a küzdelmeket Magyarország jövődöbeli — majdan teljes függetlenségéért.

Az autonom vámtarifa.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 12.

Návay Lajos elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök jelenti, hogy az országgyűlésről kiadott értesítőbe hiba csuszott, amelynek kijavítása iránt intézkedett. Jelenti továbbá, hogy Gaál Gaszton a lengyeltői kerület mandátumáról lemondott.

— A mielőbbi vizontlátásra — felelik rá.

Ezután megszavazzák harmadszori olvasásban is az indemnitást.

Következik az autonom vámtarifa tárgyalása.

Supiló Ferenc magyarul beszél. Jelenti, hogy beszéde végén indítványozni fogja, hogy a javaslatot vegyék le a napirendről. Ez a javaslat nem egyéb szójátéknál. Nem árul el komoly szándékot, csak arra való, hogy megnyugtassa azokat, akik szívesen akasztják szegre elveiket. Ha tényleg önálló vámterületről volna szó, szívesen üdvözlőné, mert ő exponálta magát leginkább az Auszriától való elválásért. Azóta azonban annyiban minden történt, hogy a horvátok kénytelenek a javaslatot címben foglalt tendencia ellen állást foglalni. Majd a jövő mutatja meg, hogyan foglalnak állást véglegesen. Ami a részleteket illeti, tiltakozik a túl magas gabonavámok ellen. Nem akar közjogi dolgokkal foglalkozni, de annyit mondhat, hogy impressziója szerint, fájdalom, nem juthatunk el a kölcsönös megértéshez. A miniszterelnökkel polemizálva kijelenti, hogy a magyar kormány nem tarja be a kiegyezést.

Elnök: Tessék a tárgynál maradni.

Supiló Ferenc: Nem szándékozom hosszasan közjogi magyarázatokkal foglalkozni.

Elnök: Nem is szabad.

Pálya kezdetén.

— Öcsémnek. —

A „Debreczen“ számára írta: *Vértessy Ida.*

Száll az idő, évek jönnek-mennek.
Egy gondolat, ifju lesz a gyermek,
Nyole esztendő repült el azóta,
Mikor köztünk fészket vertél te, mint
Tündérregék kicsi hallgatója.

Nyole hosszú év! Neked csak egy álom.
Harmateseppek hajnali virágon.
Száz reménnyel a jövőt kutatva,
Titkos utját álomlátó lelked
Dus virággal hányszor telerakta!

Most, hogy innen előre vitt vágyad,
Mint a madár, bontogatod szárnyad.
Repülsz, repülsz bizva-bizó szívvel,
Hol az ábránd valóvá szilárdul,
Hol a lelked megrakodik kincsel.

Mert az ifjut küzdelem, munka várja,
Magasba tör, hogyha kinőtt szárnya.
Téged is, hogy csalogat reményed:
Ott állasz most kezdetén az utnak,
Hol száz képet tár eléd az élet.

...Csak menj s ha száll mélyre vagy magasba
Szomjas lelked a tudást kutatva,
Zivatárban, meleg verőfényen
Lankadatlan célotól hevitve
El ne csüggedj, állj mindig keményen!

Hiszen tudod, nemcsak fény a világ
Ami nyílik, hogy nem mind csak virág,
Hogy ami szép, nem mindig jó, igaz,
Tudod, hiszen sokszor elregéltem:
Virág közt is ott burjánzik a gaz.

Azért ne hidd, hogy minden fény mese,
A boldogság, hogy csak tündérrege.
Megmutatom, hogy mennyi a salak:

A szinarany, egy porszem, egy atom,
A többi sár, mely lábunkhoz tapad.

De ezt ne bándd, járva a világot,
Te csak szedjed, szedjed a virágot.
S míg te gyűjtesz, jót roszból lemered,
Mi meg addig a napot számítva,
Szivrepesve várjuk visszatérte.

Bár hajnalra, hogy ha délre szállnak,
Kihül fészke a vándor-madárnak,
De az, ahol te bontottál szárnyat,
Nem hül az ki, szívünk melegével
Takargatjuk elhagyott tanyádat.

Bármerre jársz, a tudást kutatva,
Hol az élet utadat mutatja.
Mi elébed ölelő kart tárunk,
Melengetve forró szeretettel
A fészkekre: vissza-visszavárunk!

Supilo Ferenc: De olyan súlyos konfliktusok vannak, amelyek felett nem lehet napirendre térni.

Elnök: Napirendre térünk és megvonom a szót. (Nagy zaj a horvátoknál. Az elnök rendreutasítja a közbeszóló Lorkovics Ivánt.)

Rojc Milán horvátul beszél a javaslat ellen.

Beszéde közben jön be a Házba Apponyi, akit megéjeneznek, megtapsolnak.

Rojc Milán kijelenti, hogy ez a tarifa nem autonóm, hanem az osztrák fordítása. A horvát érdekeknek nem felel meg és ők erről nem akarnak hallgatni, mint elődjeik, a régi magyarok. A javaslatot nem fogadja el.

Surmin György horvátul beszél a javaslat ellen. Szerényi államtitkár tegnapi beszédével foglalkozik, majd kijelenti, hogy igazat lát Lengyel Zoltánnak: ez a vámtarifa se nem magyar, se nem onálló. A törvényjavaslat már címében sem őszinte, azonfeül nem nyújt védelmet a hazai termelésnek sem. A javaslatot nem fogadja el, ellene fog szavazni.

Egyház és iskola.

A szoboszlói lelkészválasztás.

Kiírták a pályázatot.

— november 13.

A halálózás folytán megüresedett hajdu-szoboszlói lelkészi állás betöltésénél tudvalevően szenedelmes harc indult meg és a választási mozgalmak erős hullámokat vetettek annak dacára, hogy a pályázatot ki sem írták.

Most már ez is megtörtént. Kiss Áron püspök kiírta a pályázatot, mely szerint a lelkészi állás javadalma földhasznélvezetben, készpénzben, stóllakban egyházhathóságilag 3760 koronára van értékelve, így az egyház első osztályú.

A megválasztott köteles tagja lenni az országos református lelkészi nyugdíj és özvegyárva gyámintézetnek és állását 1908 augusztus hó 1-én tartozik elfoglalni. A pályázat határideje ez év december 1-én jár le.

A városi pénzek kamatoztatása.

Hat pénzintézetnél helyezik el.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután tartotta a közgyűlés tárgyait előkészítő utolsó ülését.

Az ülésnek egyetlen tárgya volt, de ez az egy megmagyarázza azt a szokatlan nagy érdeklődést, ami tegnap megnyilvánult az ülés iránt, az ülésen ugyanis a város felesleges pénzeinek elhelyezéséről volt szó.

A tanács hét pénzintézetet szólított fel ajánlattételre s a felszólításra hét ajánlat érkezett a jog- és pénzügyi bizottság elé. A bizottság határozata teljes megnyugvást keltett, mivel a város érdekeinek megfelelőleg intézkedett a városi pénzek elhelyezésére vonatkozólag.

A határozat mindössze annyiban eshet kritika alá, hogy egy intézetet mellőzött a bizottság, holott a városi tanács eléggé mérlegelte a körülményeket akkor, midőn a hét pénz-

intézet között a mellőzött pénzintézetet is felszólította ajánlattételre.

Az ülésekről szóló tudósításunk a következő:

Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt dr. Tüdös János, Fejér Ferenc, B. Nagy Sándor, Komlóssy Arthur, Magoss György, Csanak József, Rickl Antal, Aczél Géza, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Poroszlay László, Vargha Károly, Zádor Lajos, Juhász Ignác, Roncsik Lajos, Márton Imre, ifj. Schwartz Vilmos, Kovács József polgármester és Rochlitz Artur bizottsági tagok.

Vecsey Imre főjegyző megnyitván az ülést, bejelentette, hogy a törvényhatóságának a törvény értelmében gondoskodnia kell nem gyümölcsötvetett pénzének gyümölcsötvetés céljából való elhelyezéséről és ezért a város felszólított hét helybeli pénzintézetet, hogy tegyenek ajánlatot, milyen kamatokban részesítenék a város oda elhelyezendő pénzeit. A felszólításra e hó 11-ig mind a hét intézet adott be ajánlatot, amelyeket mint zárt ajánlatokat most a bizottság színe előtt bontja fel.

A pénzintézetek ajánlatai.

A beadott ajánlatok a következők: A Takarékos és Hitelintézet az egész 1908. évre tekintet nélkül, hogy hosszabb vagy rövidebb időn át hagyják bent a pénzt, 5 százalékos fizet mindenféle betétre. Huszezer koronáig azonnal kiad bármily összeget, ezen felül való összeget 6 nap lefolyása alatt fizet ki a pénzintézet.

A Közgazdasági Bank jelenleg 5 és fél százalékos ajánl, de fenntartja a kamatláb megváltoztatásának jogát, folyószámlára való elhelyezések után 5 százalékos nettó kamatot ajánl fel. A felmondásra vonatkozólag kijelenti, hogy 20 ezer koronáig azonnal visszafizet, ezen felül való összeget pedig 50 ezer koronáig 8 napi felmondás mellett fizet ki és ennél magasabb összeget 3 havi felmondás mellett.

A Hitelbank az átmeneti jellegű betétek után 4 és fél százalékos, félévnél hosszabb időre való betétek után 4 és háromnegyed százalékos és egy évnél hosszabb időre valóknál 5 és egynegyed százalékos fizet. Harmincezer koronáig bármikor folyósít, ezen összegben felül 8 nap alatt.

Az Ipar- és Kereskedelmi Bank átmeneti betétre folyó számlán 5 százalékos, félévi betétre 5 és egynegyed százalékos ajánl, az egész jövő évi kamat megszabására pedig egy hónapi határidőt kér a pénzpiac bizonytalan helyzete miatt. Kijelenti, hogy ha a pénzpiac kedvezőbb lesz, felemelik a kamatot, de ellenkező esetben nem szállítják le.

Az Alföldi Takarékpénztár chequeszámlára 4 százalékos, takarékbetétekre pedig átmeneti vagy félévi időre 4 és fél százalékos, félévnél hosszabb időre 5 százalékos ajánl. Huszezer koronáig azonnal folyósít.

Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság átmeneti betétre és cheque-számlára 5 százalékos, félévnél hosszabb időre 5 és egynegyed százalékos s egy évnél hosszabb időre 5 és fél százalékos ajánl. Kétszáz ezer koronáig felmondás nélkül folyósít.

A Debreceni Első takarékpénztár a betétek után egységesen 4 és fél százalékos ad egész évre, de ha az Osztrák-Magyar Bank kamatlába emelkedik, 6 is 5 százalékos ad Chequeszámlára pedig 6 százalékos ajánl.

Az ajánlatok felolvasása után elnök felhívja a bizottságot, hogy szóljanak hozzá az ajánlatokhoz.

Általános hozzászólások.

A hosszú vita sorát Roncsik Lajos főszámvérvő nyitotta meg.

Roncsik Lajos kijelenti, hogy a chequeszámlára vonatkozólag a Debreceni Első Takarékpénztár 6 százalékos ajánlata a legkedvezőbb, a takarékbetéteket pedig minden pénzintézetnél egyenlő arányban helyezné el.

Rickl Antal mind a hét pénzintézetet részesítené a betétben.

Komlóssy Arthur az eddigi gyakorlatot fogja fenntartani. Általában meg kell állapítani, hogy nyugodt lelkiismerettel, melyik pénzintézetet részesítsék előnyben. Szívesen a kamat nem az első követelmény. Fonto-

sabb tekintet az, hogy fellétlenül biztos helyen legyen elhelyezve a város pénze. Azon arányra vonatkozólag, amelyik szerint a pénzt az intézetnek elosztani kellene, azt ajánlja, hogy a tartaléktőké arányában helyezték el a betéteket, mert a tartaléktőke adja meg a legnagyobb biztonságot.

Poroszlay László az eddigi szokáshoz híven kívánja a betétek megosztását a régi öt pénzintézet között. Eddig megkívánta a város, hogy legalább 3 éves működést fejtsen ki egy pénzintézet, hogy a város pénzt oda elhelyezzék. Ettől az intézkedéstől most se térjen el a bizottság. Kijelenti, hogy kamat tekintetében nincs is nagy eltérés az ajánlatok között, 6 azt kívánja, hogy a pénzintézetek között csak a bonitás tekintetében tegyenek megkülönböztetést. Ezen kívül pedig a felmondási határidőt vegyék tekintetbe.

A régi pénzintézetek mellett.

Márton Imre szerint az a kérdés, hogy mind a hét intézetnél helyezzenek-e el pénzt, ezt kell eldönteni először. Miután gyám és alapítványi pénzekről is van szó, nagy körültekintéssel kell eljárni és csak kipróbált pénzintézetek jöhetnek szóba. Feltűnőnek találja, hogy az Általános Takarékpénztár ajánlatában kétszáz ezer koronát felmondás nélkül is hajlandó kifizetni, ha a város kívánja. Ezt az ajánlatot nem tartja egészen komolyának. A bonitás szempontjából a régi öt intézetet ajánlja.

Rickl Antal előtesszóló kijelentésére óhajt reflektálni, mintha az Általános Takarékpénztár ajánlata nem volna komoly s 200,000 koronát az intézet felmondás nélkül nem tudna kifizetni. Határozottan kijelenti, hogy az ajánlat a legkomolyabb.

B. Nagy Sándor előrebocsátja, hogy érdekelt fél. Legfontosabb kérdés a pénzintézetek biztonsága. Elismeri, hogy első helyen a Debreceni Első Takarékpénztár áll, aztán jönnek a régi kipróbált intézetek. Legelső alapul a bonitás szolgáljon, a tőke és tartalékalap nagysága. A kamatlábra nem helyez nagy súlyt, csak a biztonságra.

Fejér Ferenc kijelenti, hogy a csekk-számlára nézve az Első Takarékpénztár ajánlata a legkedvezőbb. A betétekre illetőleg sajtóságnak tartja azt a felfogást, hogy csak öt intézetben akarják a városi pénzeket elhelyezni. Debrecenben egy intézetről sem lehet állítani, hogy bonitás tekintetében rossz helyzetben van. Nem méltányos és nem igazságos, hogy két, ajánlattételre szólított intézetet kizárjanak, holott mindgyik pénzintézet hozzájárul a város közterhei viseléséhez. Ajánlja, hogy a csekk-számlát teljes egészében az Első Takarékpénztárnál helyezték el, a betéteket pedig a hét intézetnél egyforma arányban osszák el.

Zádor Lajos kijelenti, hogy az Első Takarékpénztár mindig megfelelt kötelezettségeinek a várossal szemben. A közterhek viselésére vonatkozólag felemlíti, hogy ez az intézet járul legnagyobb összeggel a közterhek viseléséhez. Ha arra hívják fel, hogy hol helyezze el a város a pénzt, egyedül a bonitást nézi. Tisztelet, becsül minden újabb pénzintézeti alakulást, de az élet azt bizonyítja, hogy új intézeteknek nehezebb a sorsa, mint a biztos alapokon álló régiéknak. Előadja, hogy az intézet bonitása a tartaléktől és részvénytőkéktől függ. Minden intézetnél meg kell várni, hogy képes-e prosperálni. Egyre alakulnak újabb intézetek s kéri, mi lenne, ha a város mindgyiket akarná részesíteni az elhelyezésre váró pénzből.

A betéteket csakis az öt régi intézetnél kívánja elhelyezni, de előnyben kell részesíteni az Első Takarékpénztárt, különösen az alapítványi és gyámi pénzek elhelyezésénél, melyeknél a legfeltétlenebb biztonságot kell tekinteni. A csekk-számlánál az Első Takarékpénztár jöhet tekintetbe, a takarékbetétekre nézve az alapító arányában ajánlja az elhelyezést.

Elnök ezután az általános vitát berekeszti s felteszi a kérdést, hogy mely pénzintézetnél helyezték el a betéteket.

A bizottság döntése.

A jog- és pénzügyi bizottság erre szavazással elhatározta, hogy az Általános Takarékpénztár kivételével a többi hat pénz-

intézetnél való elhelyezésre fogja ajánlani a közgyűlésnek a betétek elhelyezését.

Ezután az a kérdés merült fel, milyen arányban osszák fel a betéteket a hat pénzintézet között.

Márton Imre azt javasolja, hogy a tőke és a tartalék arányában osszák el a betéteket még pedig úgy, hogy egész évre 5 és fél százalék fizetésre kötelezzék magukat azok a pénzintézetek, melyek a betéteket elfogadják.

Zádor Lajos szerint lehetetlen, hogy a bankok belemenjenek abba, miszerint egész évre, tekintet nélkül a kamatláb változására, 5 és fél százalékot adjanak. Azt elfogadja, hogy a betéteket a tőke és a tartalék arányában osszák el, de a kamatra nézve csak 4 és fél százalékot állapítsanak meg, úgy, hogy ez minimális kamat legyen. Javasolja, hogy alapul az Első Takarékpénztár ajánlatát fogadják el és a többi pénzintézetek ennek feltételei szerint kötelezessék a kamatfizetésre.

A bizottság ezután szavazással a Zádor Lajos indítványát fogadja el és kimondja, hogy a tőke és a tartalék megállapításánál az 1906. évi mérleget veszi irányadóul.

A csekk-számlákra vonatkozólag egyhangu határozattal az Első Takarékpénztár ajánlatát fogadta el a jog- és pénzügyi bizottság.

Ezzel az ülés véget ért.

A tifusz Debrecenben.

A főorvos nyilatkozata.

Mi az oka a járványnak.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) Több híradás keretében számoltunk be már a város belső és külső területén fellépett tömeges tifuszbetegedésekről, melyek az utóbbi hetekben nem csekély mértékben ijesztő mérveket öltöttek.

Erre nézve volt alkalmunk dr. Tüdös Kálmánnal, a város tisztifőorvosával beszélgetést folytatni, ki a következőkben adja elő a tifusz megbetegedések körülményeit a maga valóságában.

„A tifusz (hasibagymáz) városunkban minden ősszel nagyobb számban szokott fellépni. Oka ennek egy nagy város rendes életviszonyain kívül főképen az, hogy nálunk a közegészségügy általános kivánalmi (lakás és ételmezési viszonyok, jó ivóvíz, köztisztaság, népnevelés stb.) mint más városokban is, hiányosak. Ezen viszonyok javítása érdekében állandó intenzív munka folyik, de ezeket a kérdéseket máról holnapra megoldani nem lehet.

Ami a mostani számos megbetegedést illeti, a dolog úgy áll, hogy a tifusz esetek szeptemberben kezdtek nagyobb mértékben szaporodni. Ezen hónapban összesen megbetegedett 70 ember.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a hatóság szigorú óvintézkedéseket tett. Ennek köszönhető, hogy októberben már csak 28 új megbetegedés történt, novemberben pedig a mai napig 11.

Tehát szeptember 1-je óta beteg lett összesen 110 egyén (ezek között van 13 idegen illetőségű, kik a közkórházba vidékről szállítottak be), meggyógyult 77, meghalt 9, kezelés alatt van ma lakásán 15, kórházban 9, összesen tehát 24. A 9 halálozás közül 4 esik szeptemberre, 1 októberre és 4 novemberre (régebbi betegek).

A betegedések úgy, mint a halálozások ez idő szerint nem lépték túl a megszokott mérveket, rendkívüli jelenségről csak szeptember hónapban lehetett szó. — A törvényesen előírt és a helyi viszonyok által indokolt óvintézkedések állandóan pontosan végrehajthatnak. De a tifuszt teljesen elfojtani városunkban mindaddig nem lehet, míg a fentebb említett általá-

nos közegészségügyi viszonyok gyökeresen nem orvosoltatnak.

Ez irányban a munkálatok, mint említettem, folyamatosan vannak. A viszonyoknak megfelelő új Közegészségügyi és Köztisztasági szabályrendelet tervezete készen van. Azonban gyökeres javulása csak akkor várható, ha a város minden részében jó ivó víz lesz és ha a közlemezési és lakásvizonyok javíthatnak, ami megint első sorban a vízvezeték, város rendezési és csatornázási munkálatok gyors keresztülvételétől függ.

Nem csekélyebb fontosságú kérdés ezeknél a lakosság értelmi színvonalának emelése, amelynek hiányában a legegyszerűbb hatósági intézkedések is meddők maradnak. Az utóbbi említett tényezőkkel kell foglalkozni mindenkinek, aki egészségügyünk siralmas voltát átlátja s annak javulását komolyan kívánja.

Közgyűlés a városházán.

Harmincegy tárgya lesz.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) November 14-én újra népes lesz a városháza nagy tanács-terme, ahol a városi bizottsági közgyűlés fog lefolytani.

Kovács József polgármester már szót küldözte a városi bizottsági tagoknak a meghívót és a közgyűlés tárgysorozatát, melyen több fontos tárgy szerepel.

A közgyűlés tárgyai különben az alábbiak.

Polgármesteri jelentés 1907. évi szept.—október hónapokról.

M. kir. belügyminiszter ur leirata a járdadó címen szedett egy százalékos pótdadónak ily címen megszüntetése és ezen egy százalékos adónak a községi pótdadóhoz számítása tárgyában.

M. kir. belügyminiszter ur leirata, mely szerint a világítási vállalat üzleti szabályzatának egy részét megerősítette, más részében pedig módosítást rendelt el.

M. kir. honvédelmi miniszter urnak leirata a lovassági laktanyában épített remondai álló bérének megállapítása tárgyában.

Trencsén vármegyének megkeresése az erdőtiszték feleskésének nagyobb képzettségűtől függővé tétele iránt, a m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett feliratának pártolása s hasonló szellemű felirattal támogatása tárgyában.

Arad város átírata a magyar ipari áruk országos védőjegyének megállapítása és annak törvénybe iktatása végett a képviselőházhoz intézett feliratának támogatása iránt.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagok (virilisek) 1908. évi névjegyzékének bemutatása.

Jelentés az időközben üresedésbe jött bizottsági tagsági helyeknek választás útján való betöltése végetti intézkedés megtétele iránt.

A házipénztár és gyámpénztár törvényes biztosíték mellett el nem helyezhető pénze elhelyezési módzatának az 1908. évre való megállapítása és az efeletti névszerinti szavazás.

Tanácsi előterjesztés a cheque-számlán elhelyezendő pénzkészlet iránti intézkedés végett.

Névszerinti szavazás (másodizben) a Ssathmári örökösöknek József kir. hercege-utca 46-ik számú házastelkük megvételé felett.

Névszerinti szavazás (másodizben) Diószegi János és neje debreceni lakosoknak Késes-u. 70-ik sorszámu házas telkük megvételé felett.

Névszerinti szavazás (másodizben) özv. Czeglédi Józsefnének Czegléd-utcai 11 és Boesckay-tér 1-ső számú házastelke megvételé felett.

Tanácsi előterjesztés a borítal és huszfogyasztási adó megváltása tárgyában.

A megürült 2-ik aljegyzői állásnak, esetleg az annak betöltése folytán megürült tisztviselői állásoknak választás útján betöltése.

Kir. tanfelügyelő megkeresése a tanyai

iskolák részére megalakítandó állami iskolai gondnokságba a város részéről 8 tag beválasztása ügyében.

A város vagyoneleltározása tárgyában alkotott szabályrendelet 8-dik szakaszában előírt vegyes bizottságnak megalakítása.

Epreskerti faraktárnok számadása az 1906. évi epreskerti faraktár-készletről.

Ugyanaz a nagyerdői kertészet költségeire 500 korona póthitel engedélyezése iránt.

Tanácsi előterjesztés az elemi iskolai és óvodai épületek jókarban tartására 12,000 korona póthitel engedélyezése iránt.

Tanácsi előterjesztés a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. cikk életbeléptetése tárgyában tett intézkedésről.

Tanácsi előterjesztés az ipariskola-alap költségvetésére vonatkozó külön közgyűlési határozat hozatala iránt.

A debreceni kerületi munkás biztosító pénztár megkeresése a 2400 koronánál kevesebb fizetésű városi tisztviselők és összes alkalmazottaknak a munkás biztosító pénztárba bejelentése iránt.

Tanácsi előterjesztés a gyufagyár részvénytársaság kérelmére vonatkozólag.

Pincér szakiskola elnökségének kérvénye 600 kor. évi segély megadására iránt.

Szalay Józsefné kérvénye Csánki kaszálójának városi tulajdont képező téglavetői területtel elcserelése iránt.

Eisenberg Jakab és Hermann kérvénye községi kötelékbe felvételüknek kilátásba helyezése iránt.

Bakóczy János felebbezése a Tamássy-féle 163 holdas guti kaszáló haszonbérbeadása tárgyában hozott 13,160—13,897—907. sz. tanácsi határozat ellen.

P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőr szabadságolási iránti kérvénye.

Fülöp Juliánna városi kerületi szülész nő kérvénye, hivatásának gyakorlásától felfüggesztése idejére fizetésének teljes, esetleg fele összegében történendő kiutalása iránt.

Orvosi oklevél kihirdetése.

Elmult a sóhiány.

Van már só Debrecenben.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) Már nem kevesebb, mint két hete, hogy sóhiány uralkodott Debrecenben. Arról csak gazdasszonyaink tudnak számot adni, hogy mily keserves küzdelmet kellett folytatniuk egy-két kilogramm sóért.

A debreceni sóhivatal annak idején megtette mindent, hogy a sóhiánynak elejét vegye, de fáradozásait csak most koronázta siker, mikor beütött minden vonalon a sóinség.

A sóhiánynak, mely az egész megyében súlyos következményekkel járt, nem az volt az oka, mintha a bányákból nem kerülne ki elegendő mennyiségben az életnek ez a fontos fűszere, hanem mert az államvasutak nem bocsájtottak elég mennyiségű kocsiat rendelkezésére.

Az ugyancsak szorongatott helyzetben lévő debreceni kereskedők kérésére a debreceni kereskedelmi és iparkamara sürgősen megkereste a kereskedelmi minisztériumot, hogy a debreceni sóhivatalnak bocsássa rendelkezésére a szükséges waggonmennyiséget. Ez az intézkedés eleinte kevés eredménnyel kecsegtetett, mert minden vonalon árutorlódás uralkodott, de végre is megkapta, az igaz három hét múlva csak, a debreceni sóhivatal a szükséges só-

mennyiséget, amit azonnal a kereskedők rendelkezésére bocsájtott.

Most már minden üzletben van kellő mennyiségű só és a kirakatokban vígan leng a kis jelző táblácska:

Van már só!

Őszi tárlat Debrecenben.

A Műpártoló-egylet kiállítása.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni Műpártoló-egyesület választmányja dr. Csikos Sándor elnöke alatt tegnap népes választmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: Sárvári Lőrinc, Mirk Eudre, Tüdős János, dr. Tüdős Kálmán, dr. Jászy Viktor, Roncsik Lajos, Várady Géza, Komlóssy Arthur, Sesztina Jenő, dr. Lőfkovics Marton, Konez Dezső, Wolafka Antal, Bosznay István, Bakos Tibor, Pálffy József, Gyöngyössy Viktor, Leszczinszky Kornél, Mihalovics Jenő és dr. Dóczy Emil stb.

Ezen a választmányi ülésen a Műpártoló-egyesület elhatározta, hogy az idén kivételesen a Nemzeti Szalon által az egyesület rendelkezésére bocsájtott művészeti anyaggal fényes kiállítást rendez.

A tárlat a városháza dísztermében nov. hó 24-től december 10-ig fog nyitni. A Nemzeti Szalon megbízásából Déry Béla és Rubovics Márk már november 20-án el fogja kezdeni a kiállítás anyagának rendezését. A Nemzeti Szalon több mint háromszáz műtárgyat bocsájtott a Műpártoló-egyesület rendelkezésére, amihez még a Debrecenben élő művészek fognak több festményt szolgáltatni, amelyekkel együtt ez a tárlat annyira nagyszabású lesz, amilyen eddig nem volt Debrecenben, mert eddig 220-nál több kép és szobor sohasem volt kiállítva, az idén pedig a kiállított tárgyak száma a 300-at is meg fogja haladni.

A tárlaton bemutatásra kerülő műtárgyak mind ismert művészek alkotásai. Részt vesznek a tárlaton a többek között a következő művészek: Bachmann Károly, Boemm Ritta, Berkes Antal, Büttner Helén, Bakoss Tibor, Bosznay István, Déry Béla, Demeczky-kné, Wolf Irma, Edvi Ilés Adár, Endrey Sándor, Eder Gyula, Gergely Imre, Glatz Oszkar, Guiaeszy Lajos, Hegedus László, Jendrassik Jenő, Katona Nándor, Keményffy Jenő, Kézdi Kovács László, Koszkol Jenő, Knopp Imre, Kaczányi Ödön, Lincz Lajos, Leszczinszky Kornél, Markó Ernő, Mészáros István, Margitay Tihomér, Nadler Róbert, Nyitassy Sándor, Ogyay Viktor, Peske Géza, Pálffy József, Rubovics Márk, Sandor Béla, Szenes Fülöp, Szilányi Lajos, Tull Odón, Tolnay Ákos, Teles Ede, Tury Gyula, Tolgyessy Arthur, Ujházy Ferenc, Vajda Zsigmond, Vaszary János, Zador István.

Ez a névsor maga elég biztosíték arra nézve, hogy a kiállítás fényesen fog sikerülni s meltoan fog sorakozni a Műpártoló-egyesület által eddig rendezett kiállítások sorozatához.

A Műpártoló-egyesület eddigi munkálkodásával bebizonyította, hogy a támogatásra minden tekintetben érdemes. Mégis oly kevés tagja van, ami valóban csodálatos, ha Debrecen nagy intelligenciáját tekintjük. Nem 250, hanem legalább is négyszer annyi tagjának kellene lenni. Miért is városunk társadalmának érdeklődését ez uton is felhívjuk arra, hogy az egyesületbe tagokul minél tömegesebb belépések történjenek, mert az évi 5 korona csekély tagsági díj ellenében a tagok nemcsak ingyen látogathatják a kiállításokat, hanem részt vesznek az egyesület által rendezett képsorolásokban is és pedig minden külön ráfizetés nélkül.

Az utolsó választmányi ülés elhatározta, hogy ebben az évben a tagok közti kisorsolás céljára 6 képet fog megvásárolni, illetve 6 kép megvásárlására jogosító utalványt fog a tagok közt kisorsolni.

A kiállítás tartama alatt és a kiállítás helyiségeiben Déry Béla és Bosznay István

művész-tanárok, továbbá dr. Jászy Viktor tanár, az egyesület buzgó választmányi tagja előadásokat fognak tartani részben magáról a kiállítás anyagáról, részben pedig a művészetekben felmerült újabb irányzatokat és iskolákat fogják ismertetni.

Színház.

MŰSOR:

Szerdán: Boszorkányvár, operette, B bérlet. Csütörtökön: Orpheus a pokolban, C bérlet. Pénteken: Josette kisasszony a feleségem, bohózat, ujdonság, A bérlet.

Szombaton: Josette kisasszony a feleségem, bohózat, B bérlet.

Vasárnap délután: Kornevillei harangok, operette, bérletszünet.

Vasárnap este: Nászinduló, dráma, kis bérlet.

* **Milliárdos kisasszony.** A tavalyi szezon kedvelt operettjének, a Milliárdos kisasszonynak tegnapi reprize nagy érdeklődés mellett zajlott le. Valósággal lezajlott, mert s telt nézőtér hangulata igen élénk volt s együtt tapsolt a második felvonás végén a szereplőkkel, a Panama-kuplé alatt, melyet Lónyay Piroska most is pompásan adott elő. Meg is kellett ismételnie tánc- és énekszámait. Zsigmond Anna most is izlésesen és csinosan énekelt és játszott. Polgár S. és Ligeti Lajos Bérezy Ernővel együtt a régi jók voltak. Nagyon rokonszenvesen fogadta a közönség az egyetlen új szereplőt Talliánné Etelt, aki Nasát játszotta jóleső diszkrécióval. Kellemes hangja, énekelőadásbeli izlése s ügyes tánca révén sok tapsot kapott. Egyébként izlésesen is öltözködik. A zenekar vezetése Irmái Bélánál jó kezekre volt bízva. (Sz. Z.)

* **A mai előadás.** Ma este újból Millőker diadalmas operettje a Boszorkányvár kerül színre. Ennek az operettnek a felújítása nagy sikert hozott a színháznak és az énekes személyzetnek. A szereplők Lónyai Piroska, Fehér Olga, Horváth, Polgár Sándor, mind a régiéik, csak Boda Ferenc szerepe cseréltetett meg. Boda ugyanis beteg s helyette Józsi Perényi fogja énekelni.

* **Zilahyné felgyógyult.** Bizonyára örömmel fogja tudomásul venni a közönség, hogy Zilahyné, aki már tíz nap óta beteg, annyira jobban van, hogy a hét végén már elhagyhatja a szobát, a jövő héten pedig két nagy szerepben felléphet. Az első fellépés a Bőregér Rosalindájában történik meg, amely Zilahynének egyik legjobb szerepe. Ugyanazon a héten Verő György egyik rég nem hallott operettje, a Szultán kerül színre. A Szultánban Zilahyné a címszerepet éneкли, Roxelane Lónyay Piroska lesz. A két basát Polgár és Ligeti személyesíti. A pompás daljáték reprize elé nagy érdeklődéssel néz a közönség.

* **Szép Ilonka helyett Orfeusz.** A színházi karmesternek Mártonfalvy Györgynek a betegsége a műsorváltozás kényszerhelyzetét idézte elő. Szávay-Szabados daljátékát az ő avatott keze nélkül nem lehet színpadra vinni s az igazgatóság e miatt a jövő hétre halasztotta el annak előadását Szép Ilonka helyett csütörtökön Orfeusz a pokolban kerül színre. Orfeuszt a beteg Boda helyett Perényi József éneкли.

A szabadiskoláról.

Felnőttek iskolája.

nov. 13.

(Saját tudósítónktól.) A fejlődésnek indult XX. század roham módorában a társadalom minden rétegét, a tudományosság minden szakát érinti. Az a XX. zászlófelirata, hogy legyen világosság! Adassék mindenkinék gyümölcs a tudás fájáról; ha nem a tudományért, hát önmagáért a tudás után vágyakozó egyedek jólétéért.

De míg egyfelől a tökéletesedés célja felé igyekvő XX. századot s az ebben élő népeket a tudományosság előérében nagyban akadályozza az anaifabétizmus, másfelől mintegy lehetetlenné teszi az általános tudás létesülését a nép alsóbb rétegeinek a tudomány egyes mindennapi szükségletű s az élet fenntartására feltétlenül szükséges ágai-nak nem ismerése, abban való nagy gyakorlatlansága, sőt teljes mérvű sötétben tapogatózása.

Már pedig a túlekedés és a kenyérviaszkodás eme századában nem csupán a haladás, de a fennmaradás is lehetetlen a nép alsóbb rétegei számára. Azok számára, kik pusztán szükkörű, az élet viharában támaszt nem, csak igen csekély létbiztosítékot nyújtó elemi tudásukon kívül ismeretlenül bolyonganak a tudás végtelen nagy rengetegében.

Másrésről pedig a társadalomtudományok egyes pontjai előtt a köznép, a tömeg révedezve áll s nem látja annak tisztá, eredeti valódiságát, csak félrevezető demagógok, önhaszonleső utcaszónokok nyomdokain elindulva keresi magának a létben való megmaradást és boldogulást.

Ezen akar segíteni egy lelkes, önfeláldozó embercsoport a szabad iskola segítségével, melynek óráin a felnőtteket bevezetve oly ismeretek tárházába, honnan a magának szükséges kincseket kiválogassa s az élet túlekedésében erős alapon képes legyen megállni.

A debreceni szabad iskola nem elvont és a köznép előtt rejtett kincset mutató, de hasznos nem hajtó ismeretekre oktat, hanem igyekszik általános műveltségi színvonalra emelni azt az osztályt, melynek a többiekkel való együttes haladására, az egzisztenciára e tekintetben szüksége van.

November 19-től kezdve a szabad iskola tanárai, előadói megjelölt helyen és időben szerzett tudásuk kincseit szótársórák a nép között: csak az kell, hogy legyen aki ezeket felszedegesse.

A szociálműsorról dr. Kovács Gábor akadémiai tanár, a fejlődéstan köréből Török Péter tanár fog előadást tartani. Ismereteket szerezhet adataid alkalmakkor a köznép a jegybank és bankszabadalom terén is.

Ipari kérdéseket és jogi ismereteket illető leg az ügyes-bajos dolgokban forgolódó százezrek, sőt ezrek vannak sötétségben, öngyógykezelés terén való járatlanság, vagy is inkább tudalékoság többet ért, mint használ az ember tömegeknek.

Az általános történelmi fejlődés és műveltség ismereteit lépcsőzetesen haladva oly nagy tudomány professzorok fogják kiszolgáltatni, mint dr. Pap Károly, bölcséleti tanár, ki legelső előadása alkalmával a magyar nép honfoglaláskori műveltségéről fog beszélni.

De nemcsak a férfiak, nők is találhatnak maguknak való szükséges tanulni való. Dr. Benedek a nők választói jogáról, dr. Trocsányi Béla főisk. orvosprofesszor a gyermek ápolásról és a fertőző betegségekről tart előadást.

Mindezekre s a még ezután következő ismeretekre szüksége van a népnek, mely leszoritva a tudás mezejéről s munkájával foglalva egész életét, sőtét pincében éri magát az általános megszerezni szükséges tudományok terén.

Hisszük, hogy a szabadiskola tanító termek minden alkalommal zsufolóság lesznek telve, mert beláthatja a tudományok és jogok nélkül való néposztály, hogy erre neki és különösen neki van elodázhatatlan szükség.

Amerikai cipők

kizárólag **MANDEL LIPOT**
Michelstädter utóda cégnél
Debreczen, Plac-utca 40.

Párja:

15 korona,
20 korona,
25 korona,

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 3. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Kutfurás helyett lopás.

Törzs és Ormai cég alkalmazottai mint tolvajok.

Megakarták vesztegetni a csendőröket.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) A bűn utjai esodálatosok. Néha a legjobb sorsban élő emberek is lopnak, bünt követnek el, nem éppen azért, mintha rá volnának szorulva, de a bűnös uton bár, de könnyen szerzett pénz és jószág mindig valami varázserővel bír. Ezt bizonyítja az alábbi eset is, mely tegnap foglalkoztatta a debreceni csendőrséget.

Tegnap feljelentést tett a csendőrségen Zagyvai József baromvásártéri vasuti őr, hogy ismeretlen tettesek egy birkáját ellopták, illetve elhajtották.

A csendőrség azonnal nyomozást indított. Rónyai Ferenc őrsvezető és Seffer László csendőrből álló járőr folytatta le a nyomozást, melynek igen meglepő eredménye lett.

Az erélyesen nyomozó csendőrök ugyanis kiderítették, hogy a birkatolvajok a Törzs és Ormai cég alkalmazottaiból valók, kik a vásártér körül a köntösgáti kutaknál most a vízvezetési munkálatokat folytatják.

Ezen az alapon elindulva meg is találták a tetteseket Brandes Henrik munkavezető és Branindenbauch Mór főgépész személyében. Kiderült, hogy a birkát ezek hajtották el, sőt a lopott jószágot kamarájukban meg is találták.

Természetesen érthetetlennek tűnt fel, hogy ezek az emberek lopnak, kiknek óriási jövedelmeik, havonként 400–500 korona fizetésük vannak. Eppen azért a csendőrök tovább kutattak. Felderítették aztán, hogy a két embernek büntársa is van, még pedig egy nagyon csinos paraszt menyecske, Toth Juliska, kivel Brandes közös háztartásban él, sőt jegyet is váltott vele. Ez bujtotta fel őket a lopásra. A bűnös emberek ellen a maga rendje és módja szerint megindították az eljárást, de a dolog csattanója még csak ezután jött.

A csendőrség ugyanis Brandesről megtudta, hogy a németországi Kauzinban, honnan ide jött, Brandesnek törvényes felesége és három gyermeke él. Így tehát a nyomozó csendőrök ügyességükkel a lopás felderítésén kívül még egy készülő bigamiát is megakadályoztak.

Ezek után a nyomozást erre is kiterjesztették. Ettől félt nagyon a két bűnös ember és 200–200 koronával megakarták vesztegetni a csendőröket, ami persze nem sikerült és most már megvesztegetés kísérlete miatt is folyik ellenük az eljárás.

— **Teljes tanácsülés.** Tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt a városházán Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt, melyen

a közgyűlés elé terjesztendő tárgyak felől tanácskoztak.

— **Vármegyei választások.** A Hajdúvármegyében tartott megyei bizottsági tagok választásáról közölt tudósításunk kiegészítésére vonatkozik következő tudósításunk: Egyeken megyei bizottsági tagoknak megválasztottak: Csár Gyula, Petrovics Miklós, Mikula György. Csegen: dr. Kovács Albert. Kabán: Boda József, Hegedüs Károly, Dávidházy János. Balmazújvároson: Harsányi János, Gál József és Szovátton: Náházi Béni, Csapó Sándor.

— **A Debreceni Műkedvelő Fényképezők Egyesülete** ma este kezd meg sorozatos előadásait a kereskedelmi tanintézet vegytani előadótermében (földszint 7. szám). Az első előadást nagyrévi Haranghy György, az egyesület alelnöke, európai hírű amatőr tartja, a fényképező gépekről s az objektivekről.

— **Próbavágatás a vágóhídon.** Ily című cikkünkre vonatkozólag pótlólag megemlítjük, hogy úgy az első sikertelen, mint a második próbavágásnál jelen voltak: Király Gyula tanácsos, Csánky János igazgató és Udvarhelyi Géza városgazda. Az első vágatás azért nem sikerült, mert a vágásra került állat nagyon drágán volt vásárolva.

— **Lemondott városatya.** Széll Farkas nyugalmazott táblai tanácselnök elköltözködött Debrecenből s emiatt lemondott városi bizottsági tagságáról. A lemondásával megüresedett városatyai tisztségre Menes Istvánt hívták be.

— **Debrecen csendőr nélkül.** Debrecenben pár hét óta már az a lehetetlen helyzet uralkodik, hogy éjjelre a város és a külsőségek csendőr nélkül maradnak. A parancsnokság ugyanis tekintettel a fellépő tifuszjárványra, megtiltotta, hogy a legénység szolgálati okból is, elhagyja a laktanyát. Ezt az érthetetlen rendeletet azzal indokolták, hogy a legénység könnyen behurcolhatja a laktanyába a tifuszt. Különös, sőt nem kis részben pikáns. Hát csak este lehet tifuszt kapni, mert hisz nappal vígan nyomoznak a csendőrök azokon a veszélyeztetett helyeken. De közbiztonsági okokból is sok szó férhet az ily eltiltáshoz. A nyomozások halasztást szenvednek, sőt néha meghiusulnak, a cirkáló őrszolgák elmaradnak. Pedig hát ez képtelenség akkor, mikor pedig semmiféle emminens veszélyről szó nincs.

— **Ingatlan árverés.** E hó 19-én a városháza nagy tanácstermében a városi ingatlanok bérbeadására árverést tart az árverező bizottság.

— **Bevásárlás könyvre vagy készpénzen** legelősebb Mayer Jenő fűszer és csemegeüzletében a kistemplom mellett.

— **Rózsa Ignác csödben.** A debreceni törvényszék tegnap csödt nyitott a Rózsa Ignác cég ellen. Rózsának a Kistemplom-bazárban volt női konfekciós üzlete, de a nehéz viszonyok miatt válságba jutott.

— **Hűtlen barát.** Harangi Lajos Kossuth-utca 37. szám alatt szolgáló kocsi-legényhez beállított Káté Károly ismerőse, ki egyébként csavargásból él. Elbeszélgettek egy darabig, aztán azonban Harangi Lajosnak ki kellett mennie az állomásra és kitűnő

barátját egyedül kellett hagynia az istállóban. Káté Károly fel is használta a kitűnő alkalmat és elemelt Harangitól egy kabátot. — Harangi megtette a feljelentést.

— **Valódi orosz sárcipők** hölgyek és urak részére csakis Békés Lajosnál kaphatók.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi ajándéktárgyak a legelőnyösebben **Mentze Henrik** áruházában kapható.

— **Fráter L. legújabb** megjelent zeneművei: Nótáskönyve, zsebkönyv csak 1 korona 60 fillérért, 101 dal 3 korona helyett 2 koronáért csakis Harmathy antiquariumában kaphatók Fűvészkert-utca 10. sz. Levele: „Az ágy” című könyve csak 60 fillér.

Érdekes

a mai számunkban található Sámuel Heckscher senr. Hamburg **szerecsene tudósítása.** Ezen cég a nyeremények pontos és diszkrét kifizetése által oly bizalmat és jó nevet szerzett magának, hogy hirdetésére szívesen felhívjuk az olvasók figyelmét.

Gyanus pénzek.

Bogdán József viselt dolgai.

Budapesten letartóztatták.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti államrendőrség tegnap táviratban értesítette a debreceni rendőrséget, hogy ott nagyon gyanus körülmények között letartóztatták Bogdán József debreceni illetőségű fiatalembert, ki kereskedőségnek adta ki magát. Megmotozásakor nagy pénzeket, 2700 korona készpénzt és egy 100 koronáról szóló postatakarékpénztári könyvet találtak nála, melynek eredetét nem igen tudta igazolni, ám-bátor azt állította, hogy édesatyjától Bogdán Lajostól, debreceni sertéskereskedőtől kapta.

Természetesen a budapesti rendőrség nem adott hitelt Bogdán József szavainak és táviratilag kérdést intézett a debreceni rendőrséghez.

A bűnügyosztályon Mile Pál rendőrfogalmazónak osztották ki az ügyet a vizsgálat végett. A megejtett nyomozás azonban éppen Bogdán József nem volt kedvező, mert kiderült, hogy azonos azzal a Bogdán Józseffel, ki különböző zsebtolvajlások és betörések miatt már számtalanszor volt a rendőrség kezében.

Bogdán József ugyanis az ezelőtt Debrecenben fészelt zsebtolvaj bandának egyik legagyafurttabb tagja, ki azonban többi pályatársaival együtt alaposan ráfizetett a mesteriségére a rendőrség ébersége folytán és négy rendbeli büntetést öt évi és hat hónapi fegyházbüntetést ült le a váci fegyintézetbe honnan október 10-én szabadult.

Nyugtalan, bűnre hajlandó vére nem hagyta nyugodni és ismét a működés terére óhajtott lépni, de minden törekvése hajótörést szenvedett a rendőrség ébersége folytán, mely állandó felügyelet alatt tartotta.

Legutóbb a debreceni bűnügyosztályra került ismét Bogdán, ezuttal ártatlanul. Ekkor így szólott a kihallgatást végző rendőrfogalmazóhoz.

— **Ne tessék engem gyanusítani.** Nem csinállok én itt semmit, hisz ettől a rendőrségtől még lopni sem lehet. Megyek én máshova szerencsét próbálni.

Szavát be is váltotta. Elutazott más vidékre, hol jobban is kedvezett neki a szerencse, amit bizonyít a budapesti rendőrség távirata. A megmotozásakor talált nagy összeg pénz ugyanis a nyomozás eddigi adatai szerint lopásból származnak. Ezirányban már értesítette is a rendőrség a budapesti rendőrséget.

Forman
nátha
ellen
Szelencze ára
40 fillér

Minden gyógyszerárban kapható! Hatása meglepő s kezdődő bajnál ugyyszólván elmaradhatlan.

A betörő élete.

Akit tragédia ér.

Letartóztatott notórius tolvaj.

— november 13.

(Saját tudósítónktól.) Sok tragikum van ebben az alábbi esetben. Mert mégis csak tragédia az, ha valaki az emberi fufang és ügyesség felhasználásával egész életén át lop, rabol, betör és jogtalan vagyon és pénzszerezés minden forrását felhasználja és végül elbukik egy kavicsban, tetten érik, amint pár krajcáros bicskát lop és ekkor világosságra kerül bűneinek hosszú sorozata, ami azelőtt titokban maradt.

Ezt a tragikus sorsot ért betörőt Lukács Istvánnak hívják. Hires tolvaj és betörő volt Hajdumegyében. De végig lopta ő kelme a szomszéd két vármegyét is.

Végtelen fufanggal csinálta büntetéseit, soha sem tudtak nyomára jönni.

Ahelyett, hogy bűneit felsorolnánk, jellemzésül elég csak azt mondauunk, hogy harminchárom különböző büntetést körözött nyolc bünyenyítő hatóság.

Hanem a körözésnek, csak nem lett meg a kívánt eredménye. Évekig nyomozták volna anélkül, hogy nyomára tudtak volna jutni.

Aztán jött a tragikum. Nagylétán tegnapelőtt országos vásár volt. Ott volt felállítva egy kőműváru sátor. Ezt felkereste egy jól öltözött ember, ki egy kezt addig-addig forgatott kezei között, míg csak a zsebébe nem tévedt.

A vásári árus azonban észrevette a lopást és átadta a csendőröknek, kik bekísérték a község házára. Itt aztán kiderült, hogy ki a jól öltözött ember. Senki más, mint a régen körözött Lukács István, kit tegnap kísérték be a debreceni kir. ügyészség fogházába.

LEGJOBB SZABÁSÚ INGEREK FÉRETELEN

Távirat és telefon.

Az alkotmánypárt értekezlete.

Budapest, november 12. Az alkotmánypárt ma délután értekezletet tartott. Návay Lajos meleg szavakkal üdvözölte Andrássy Gyula gróf belügyminisztert az alkotmánybiztosítékok miatt. A javaslatokat ezután Földes Gyula előadó előterjesztette s a párt elfogadta azokat.

Polónyi kilépése.

Budapest, november 12. A képviselőház folyosóján ma délelőtt Polónyi Géza volt igazságügyminiszter kijelentette, hogy ki fog lépni a függetlenségi pártból.

A Ház üléseit meghosszabítják.

Budapest, november 12. A képviselőház holnapi ülésén Ugron Gábor indítványozni fogja, hogy a

horvát képviselők obstrukciós magatartása miatt a Ház üléseit délután 3 óráig hosszabbítsák meg.

Csaló adótárnok.

Szatmárnémeti, november 12. A helybeli adóhivatalnál nagy csalásnak jöttek nyomára, amelyet Papp Gyula adótárnok követett el. Papp ugyanis arany tizkoronásokat tartalmazó csomagokból kiszedte az aranyakat s helyükbe csupa rézkrajcárosokat tett. Papp Gyulát a rendőrség letartóztatta.

Katonaszabadító főszolgabíró.

Szeged, nov. 12. Mint tudósítónk jelenté, Kelemen főispán ma felfüggesztette állásától Kéry Gyula főszolgabíró, akiről az derült ki, hogy katonaszabadítási üzelmeket végzett. Kéry ellen fegyelmi eljárást indítottak.

Összeomlott kétemeletes ház.

Nagyvárad, november 12. Borzalmas szerencsétlenség történt ma délután Nagyváradon. Egy épülő félben levő kétemeletes ház, melyen munkások dolgoztak, óriási robajjal összeomlott. A katasztrófa borzalmas volt. Az összes munkások a romok alá kerültek. A szerencsétlenség után azonnal hozzákezdtek a romok eltakarításához s estig 9 halottat szedtek ki a romok alól. A rendőrség azonnal szigorú vizsgálatot indított s a pallért letartóztatta. Este érkezett meg a palotát tervező mérnök is, aki azonnal kihallgatásra jelentkezett a rendőrségnél.

321|1907. szám.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bizott Hajdúvármegye választott tisztviselőinek megbízatása az 1886. évi XXI. t.-cz. 79. §-a értelmében folyó évi december hó 31-én lejárván, az így megüresedő állásokra, az 1907. évi 125,000 száma belügyminiszteri rendelettel kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat rendelkezései alapján ezenel pályázatot hirdetek.

Betöltendők lesznek az

alispáni,
főjegyzői,
I-ső, II-od, III-ad aljegyzői,
tisztí ügyészi,
árvaszéki elnöki
három árvaszéki ülnöki,
a központi, hajduböszörményi és hajduszoboszlói járási

főszolgabírói és három szolgabírói állások.

A megválasztandó tisztviselők az 1904. évi X. t.-cz.-ben megállapított illetményeket fogják élvezni.

Felhívom az említett állásokra pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-czikkben megkivánt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb december hó 14-ik napjának esti 5 órájáig nyujtsák be, vagy a jelenleg szolgálatban állók személyes jelentkezés esetén bejelentéseiket jelzett időig tegyék meg.

A Hajdúvármegye szolgálatában nem álló pályázók az 1883. évi I. t.-czikkben előirt képesítésüket, a már fentebb hivatott 125,000/1902. sz. belügyminiszteri rendelettel kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában körülirt eljárás szerint tartoznak igazolni. A vármegyei szolgálatban álló pályázóknak kérvényei a vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában foglalt rendelkezések értelmében a törzskönyvi lapokkal hivatalból fognak felszereltetni, ezen pályázóknak képesítésüket igazoló okmányaikat bemutatni nem szükséges.

Debreczen, 1907 november hó 10.

Weszprémy Zoltán
főispán.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Nemes gyümölcsfa oltvány.

ákác-csemete, spárga gyökér, füz és szőlővessző kapható

Gróf Degenfeld és dr. Balkányi urak Erzsébet-szőlőtelepén.

Iroda: Debreczenben, Kossuth-utca 32. sz. interurban telefon 40. és 159.

1577/1907. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 3202/5. 1907. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kovács József Debreczen sz. kir. város polgármestere részére, Marsalkó Mihályné szül. Szilágyi Juliánna debreceni lakostól 1423 korona tőke, ennek esedékes 6°/_o kamatai és eddig összesen 17 kor. 84 fillér perkölttség erejéig 1906. évi június hó 29-én bírlóag lefoglalt és 792 koronára becsült házi butorok, fűszerárúk, üvegek, edények és egy hordó borból álló ingóságok 1907. évi november hó 27-én délelőtt fél 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán és üzletében, a Bégány-csapszékben megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1907. évi november hó 6.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Legnagyobb nyeresemény esetleg 600,000 márka!!!
A nyereseményekért felelős az állam.

Szerencse tudósítás.

Meghívó a **nyeresemény esélyek** részvételéhez, a Hamburgi állam által szavatolt nagy pénz sorsjátékhoz, melyben

9 millió 841,476 márka okvetlen nyerhető.

A **főnyeresemények** ezen előnyös pénzsorsjátékban a következők. A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben: 600,000 M.

1 Jutalom á 300,000 Mk.	1 Nyeresemény á 400,000 Mk
1 " " 200,000 " "	1 " " 300,000 " "
1 " " 60,000 " "	7 " " 20,000 " "
1 " " 50,000 " "	1 " " 15,000 " "
1 " " 45,000 " "	11 " " 10,000 " "
1 " " 40,000 " "	46 " " 5,000 " "
1 " " 35,000 " "	103 " " 3,000 " "
1 " " 30,000 " "	163 " " 2,000 " "
1 Nyeresemény 100,000 " "	539 " " 1,000 " "
1 " " 60,000 " "	693 " " 300 " "
1 " " 50,000 " "	181 " " 200 " "

Az egész sorsjáték 7 osztályra oszlik 100,000 sorsjeggyel, 48,405 nyereseménnyel és 8 jutalommal, úgy, hogy körülbelül az összes sorsjegyek fele biztosan nyer.

A legnagyobb nyeresemény az 1-ső osztálynál legszerencsésebb esetben 50,000 márka, emelkedik a 2-ik osztálynál 55,000 márka, 3-ik osztálynál 60,000 m., 4-ik osztálynál 65,000 márka, 5-ik osztálynál 70,000 márka, 6-ik osztálynál 80,000 márka és a 7-ik osztálynál 600,000 márkára.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan állapított meg, árai a következők:

Eredeti egész sorjegy 6 márka, vagyis 7—K
Eredeti fél sorjegy 3 márka, vagyis 3:50 K
Eredeti negyed „ 1:50 márka, vagyis 1:75 K

Betétek a következő osztályokra és a pontos nyeresemény kimutatás, hivatalosan az állam ezimerével ellátott nyeresemény értesítőből láthatók, melyet én [kívánatra előre díjtalanul és bérmentve beküldök.

A résztvevőknek minden megtartott húzás után a nyereseményjegyzéket minden felszólítás nélkül megküldöm.

A nyeresemény pénzeket az érdekelteknek nyomban a legnagyobb titoktartással megküldöm.

Megrendelések postautalványon, vagy utánvéttel eszközölhetők.

Tekintettel a közeli húzásra, a megrendelések mielőbb eszközölendők, de mindenestre

november 21-ig.

Forduljon tehát mindenki bizalommal:

Samuel Heckscher senr.
bankháza Hamburg.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül cukrászati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók.

617

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Legkiadósabb természetes szénsav!!

A budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4614. sz. vegyelemezési bizonyítványának kivonata: „Szaga és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA**: 99,57%
A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsav művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdön.
Sürgőnyeim: MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ — Interurban telefon 18. szám.

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN,
Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50

1/4 K3.-

1/2 K6.-

1 K12.-

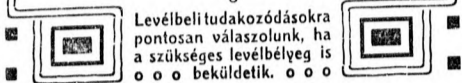
BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-UTCA 60.

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybeli viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Első dus választéku előnyomdában legújabb női kézimunkák saját kötési harisnyák dus választékban Füstös Dezső női kézimunka és előnyomda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejelési vállalat.

5 szobás uri lakás külön udvarral május 1-re kiadó. Ertekezhetni lehet Hatvan-u. 42.

Cipész mesterségre tanulók felvétetnek Péterfia-utca 26. sz. alatt.

Jókarban levő zongora megvételre kerestetik. Simonffy-u. 34. sz. alatt.

Kifogástalan állapotban levő egy Smith Premier és Remington Sho írógép olesón eladó Széchenyi-utca 25. szám földszint.

Joghallgató, ki több nyelvet bír, keres nevelői állást. Ily minőségben már működött. Cim megtudható a kiadóban.

Pár hónapig használt kovács szerszám örök áron eladó. Vigkedvü Mihály-utca 29.

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

A Tokaji hegyen két kataszteri hold szőlőnek való föld jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Jó karban lévő keresztúros rövid zongora eladó Eötvös utca 27. sz.

Óvadékképes szikvizgyári elárusító ügynök felvétetik. Honvéd utca 16.

Divatos, jó és mesés olesón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágyterítők, meleg alsók.

Boros Testvéreknel
Debreczen, Kossuth-u. 6.

Kerestetik 4-5 szobás lakás a piacon vagy közelében május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legújabbabb és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDÉS és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

Iroda áthelyezés!
GOLDBERGER A. V.

éég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.) 1907 november hó 10-én saját házába BUDAPEST, IV., Molnár-utca 38. sz. helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapja és naptárai részére.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus riasztóka.

Telefon szám: 568

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBÁZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai, ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!

Női ruhákat, őszi és téli kosztümöket, plüs és posztó kabátokat

saját műtermünkben a leggyorsabban és a legjutányosabb árak mellett készítettünk

Bosznay és Társa

női divatterme

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fuzók,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszítők.

Menyasszonyi selymek,
koszoruk és fátýolok

legolcsóbb szabott árban!

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig.

Boák és muffok
óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárpa, hollandi, kiddermünster, tapesztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők, szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alszoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők.

Alsó tricot ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüs minőségekben.

Férfi ruha-szövetek magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélés árak. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz. Alapított 1842. évben.